

Wizy humanitarne

Wizy humanitarne są jednym z narzędzi, z których państwa mogą korzystać, aby umożliwić osobom potrzebującym legalny i bezpieczny dostęp do ochrony międzynarodowej. Prawo UE nie przewiduje obecnie jasnych procedur przyjmowania do UE osób ubiegających się o ochronę międzynarodową. Ma to negatywny wpływ pod względem kosztów, wzajemnego zaufania, jednolitego stosowania przepisów i praw podstawowych, by wymienić tylko kilka z nich, i prowadzi do rozdrobnienia praktyk i polityki państw członkowskich. Oczekuje się, że w listopadzie 2018 r. Parlament zagłosuje nad sprawozdaniem legislacyjnym z własnej inicjatywy zwołującym Komisję do przedstawienia odrębnego aktu prawnego ustanawiającego wizę humanitarną.

Kontekst

Wizy humanitarne są [chronionymi procedurami wjazdowymi](#) mającymi na celu zaspokojenie indywidualnych lub zbiorowych potrzeb w zakresie ochrony w krajach trzecich. Dotychczas państwa członkowskie korzystały z różnych programów [przesiedleń](#), wspólnotowych lub prywatnych [programów sponsorowania](#) oraz [korytarzy humanitarnych](#). Według [badania](#) przeprowadzonego przez Parlament w 2014 r., 16 państw członkowskich posiadało albo wcześniej posiadało krajową procedurę wydawania jakiejś formy wizy humanitarnej. Jednakże liczba osób przyjmowanych w ramach wszystkich tych programów jest [niska](#) w porównaniu z zapotrzebowaniem. Szacuje się, że 90% osób objętych ochroną międzynarodową w UE pochodzi z „nielegalnych kanałów”. Zgodnie z [badaniem](#) EPRS z 2018 r. obecna sytuacja ma skutki społeczne, gospodarcze i finansowe na poziomie indywidualnym, państw członkowskich i UE. „Sformalizowany system wiz humanitarnych” na poziomie UE miałby zatem „wartość dodaną”.

Obecne unijne ramy ustawodawcze

UE nie posiada szczególnych ram prawnych dotyczących wiz humanitarnych i dlatego brakuje jej formalnych kanałów umożliwiających osobom potrzebującym ochrony międzynarodowej dotarcie do UE. [Wspólnotowy kodeks wizowy](#) przewiduje możliwość wydawania wiz humanitarnych o ograniczonej ważności terytorialnej, ale nie istnieje odrębna procedura składania i rozpatrywania wniosków o wizy humanitarne. [Kodeks graniczny Schengen](#) zawiera jedynie ogólne odniesienie do ochrony międzynarodowej i zobowiązań międzynarodowych, podczas gdy we [wspólnym europejskim systemie azylowym](#) praktycznie nie ma przepisów regulujących wjazd osób ubiegających się o azyl do strefy Schengen. Ponadto w następstwie [orzeczenia](#) Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości prawo UE nie wymaga od państw członkowskich przyznawania wiz humanitarnych osobom, które chcą wjechać na ich terytorium w celu ubiegania się o azyl, ale mogą to robić na podstawie prawa krajowego.

Inicjatywa ustawodawcza Parlamentu Europejskiego

W [rezolucji](#) z 2016 r. Parlament wezwał już państwa członkowskie do „wykorzystania wszelkich istniejących możliwości zapewnienia wiz humanitarnych”, a Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (LIBE) próbowała bezskutecznie rozwiązać tę kwestię w ramach [przeglądu kodeksu wizowego](#). W związku z tym 16 października 2018 r. komisja LIBE przyjęła [sprawozdanie](#) legislacyjne z inicjatywy własnej w sprawie wiz humanitarnych. Wezwała Komisję do przedłożenia do marca 2019 r. wniosku dotyczącego rozporządzenia ustanawiającego europejską wizę humanitarną umożliwiającą dostęp do terytorium Europy wyłącznie w celu złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej w państwie członkowskim wydającym wizę. Zgodnie ze sprawozdaniem obywatele państw trzecich powinni udowodnić uzasadnione narażenie lub ryzyko prześladowań lub poważnej krzywdy i nie powinni być już w trakcie procesu przesiedlenia. Wnioski wizowe byłyby składane bezpośrednio w dowolnym konsulacie lub ambasadzie państwa członkowskiego i oceniane *prima facie*, bez pełnego określenia statusu. Każdy wnioskodawca podlegałby kontroli bezpieczeństwa za pośrednictwem odpowiednich krajowych i europejskich baz danych „w celu zagwarantowania, że nie stwarza zagrożenia dla bezpieczeństwa”.

Sprawozdanie z własnej inicjatywy w kwestiach ustawodawczych: [2017/2270\(COD\)](#), komisja przedmiotowo właściwa: LIBE; Sprawozdawca: Juan Fernando López Aguilar (S&D)

